

אמרות טהורות

מב"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

פנימי

ראש השנה

תשפ"ד • גליון ע"ה

בשיתוף:

לחיזוק קנין אישי בתורה

a038009090@gmail.com • 03-800-9090

לתרומות והנצחות ולקבלת הגליון במייל: biz1441441@gmail.com

יו"ל ע"י

מכון בארות יצחק זוטשקא

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לשמיעת שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ועדכונים מחצר הקודש,

מערכת זוטשקא: 072-3181866

ראש השנה

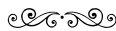
לפני תקיעת שופר יום א' תשפ"ג

'ונתנה תוקף' ויכוון בחסד כסאך ותשב עליו באמת", שכאשר יכוון ד' השי"ת את כסאו בחסד וברחמים אז יוכל לשבת עליו באמת, לנצח אבל על כסא הדין אינו יושב באמת, כי בכח הצדיקים ובכח תקיעת שופר שתוקעים ובכח התשובה עומד השי"ת מכסא דין ויושב על כסא רחמים.

על כן עלינו להרהר בתשובה ובכח זה יעלו התקיעות ויתמתקו הדינים ונזכה לשנה טובה ומתוקה, ולגאולה שלימה במהרה. אמן.

עומדים אנו בס"ד לקיים מצות "יום תרועה יהי לכם" (במדבר כ"ט א') וחכמי הזוהר הקדוש גילו לנו שע"י מצות תקיעת שופר נמתקים הדינים ועומד ד' מכסא דין ויושב על כסא רחמים.

אכן בזה"ק כתוב שבנוסף למצות התקיעה צריך לצרף לזה הרהורי תשובה שנאנחים מקרב לב על העבר הלא טוב ובוכים ומייללים על מה שנעשה ומקבלים מכאן ולהבא להיות טוב, והרה"ק מבארדיטשוב זי"ע אמר על מ"ש בפיוט

ליל ב' דר"ה תשפ"ג

הרוחניים וגם העניינים הגשמיים, וכאשר עוד יהודי יקבל על עצמו מלכותו בלי שיור ועוד יהודי יקבל על עצמו מלכות שמים בשלימות יקרבו עי"ז את גלוי מלכותו ית' בכל העולם כולו. ולכן בראש השנה מוצאים בכל מאכל רמז וסימן טוב ואומרים יהי רצון על זה כי רצוננו לגלות מלכותו בכל דבר אפילו במאכלים גשמיים.

והנה מובא שביום א' דר"ה עיקר המשפט הוא על רוחניות וביום ב' עיקר המשפט הוא על גשמיות אכן בישראל הרוחניות והגשמיות אחוזים זה בזה, ובקריאה של יום א' קורין (בראשית כ"א א')

בכל התפילות של ראש השנה אנו מתפללים על גלוי מלכותו ית"ש בכל העולם, ובט"ז (א"ח ס' תקפ"ב סק"ג) איתא על מה שאנו מבקשים "מלוך על כל העולם כולו", דכוונת הכפילות היא שלא יהי רק בבחי' רובו ככולו אלא "כל העולם כולו" ממש בלי שום שיור. והנה כאשר יהי התיקון השלם בודאי ימלוך השי"ת על כל העולם כולו בלי שום שיור, אכן בראש השנה אנו עוסקים בהמלכת השי"ת על כל אבר ואבר שלנו ועל כל אשר לנו, ולזה אנו מבקשים שנוכל להמליכו על עצמנו בלי שום שיור שיכנס הכל תחת ממשלתו ית' גם העניינים

ד' למלך על כל הארץ" שגם בשעת ההסתר הי' הוא המלך, אלא שלעתיד לבא יתגלה זאת למפרע שכל ההסתר הי' רק כלפינו אבל הוא ית"ש ומלכותו הי' הוה ויהי' בשווה.

והנה הגאון רבי שלמה קלוגר זי"ע כתב בחכמת שלמה (או"ח תקפ"ג) שמה שאוכלים רוביא כרתי וסלקא וכו' הוא לבטחון ואמונה שבזה מראה שהוא מאמין ובוטח שכן יהי', וכתב שיהא אדם רגיל לומר בראש השנה אחר תפלת שחרית כל מה דעביד רחמנא לטב יהי' וגם זו לטובה, ועד"ז תקנו לאכול מאכלים טובים ומתוקים ולומר עליהם כן שאם ח"ו נגזר להיפוך יהי' נהפך ע"י אמירה זו לטובה, עכ"ד.

והנה בב"ח (סי' תקפ"ג) הביא בשם האגודה שהקשה על המפרשים שאוכלים רוביא כדי שירבו ישראל וכרתי כדי שיכרתו שונאי ישראל, דא"כ יאכל כל דבר אם הוא טוב יהי' כנגד ישראל ואם רעה יהפוך כנגד שונאי ישראל, ולכן מפרש דאוכלים רוביא וכרתי שהם מינים הגדלים מהרה והוא לסימן טוב, עכ"ד.

ולפ"ד החכמת שלמה י"ל שאכן לזאת המידה אנו זקוקים בראש השנה שבכל דבר יראה סימן טוב, ועי"ז יתמתקן הדינים ויהפך הכל לטובה, ואם הנרות דולקות יפה יאמר שזה סימן טוב שהשנה תאיר לישראל ואם נכבה אחת הנרות יאמר זה סימן טוב ששונאי ישראל יעברו מן העולם, ועד"ז בכל ענין וענין ימצא רמז דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד.

ונוהגין לאכול תפוח בדבש, וכ"ק אאמו"ר זי"ע אמר שהתפוח בא להזכיר זכותן של ישראל שהקדימו נעשה לנשמע

"וד' פקד את שרה" והיא קריאה מסוגלת לפקידת עקרות והפטרה של חנה בה נושעה בבנה שמואל, וביום ב' קורין את פרשת העקידה שהיא מסירת נפש לעבודתו ית"ש.

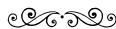
אכן בהפטרה של יום א' אנו לומדים שחנה בקשה על בן למען תוכל להשאילו לעבודת השי"ת, וביום ב' אנו קורין שאברהם אבינו שנולד לו בן לאחר מאה שנה לא חשכו אביו מלהקריבו לקרבן לד', כי מה שישראל רוצים להיושע בבנים הוא למען יהי' להם בנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות. והכתוב אומר (בראשית כ"ב ט"ז) "יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני כי ברך אברכך והרבה ארבה וגו'", פירוש דכיון שנתגלה שתכלית הבנים הם לעבודתו ית"ש ממילא יתברכו ישראל בבנים ובני בנים "וירש זרעך שער אויביו והתברכו בזרעך כל גויי הארץ", כי אצל ישראל גם הבנים והעושר הוא רוחניות גמורה.

והנביא אומר (ועשיהו מ"ד ו') "כה אמר ד' וגו' אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוקים", פירוש שהשי"ת הי' לפני כל הבריאה והוא יהי' לאחר כל הבריאה, וכמו שאומרים "אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא וכו' ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך נורא", אכן אז יתגלה שגם בזמן שהי' נראה הסתרה לגבי מלכותו גם אז הי' הוא המלך היחידי בכל העולמות, וזהו "ומבלעדי אין אלוקים" וכמו שאנו אומרים (תהילים כ"ב כ"ט) "כי לד' המלוכה ומושל בגויים" פירוש גם בשעת הגלות לו לבד המלוכה, וכאשר יעלו "מושעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו" יתגלה ש"והיתה לד' המלוכה" מאז ומתמיד, ואז יתגלה ש"והי'

ולפ"ז יש רמז גדול לישועת ישראל ביום זה כפרי התפוח שהרי אנו כמו פירות המחוכרים באילן, וישועת ישראל כביכול היא ישועתו של המקום, וכמ"ש (תהילים ג' ט') "לד' הישועה על עמך ברכתך סלה" ופירש בזוה"ק שכאשר יתברכו ישראל תהי' זאת ישועתו של השי"ת כביכול, וכמ"ש (תהילים פ"א ל') "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא משפט לאלוקי יעקב", פירוש שהחג והשמחה מכוסים ביום זה כי לאמיתו של דבר השי"ת רוצה ליתן לישראל חוק ומזון, והמשפט הוא באמת לאלוקי יעקב שהרי אנו בניו ומשפט הבן הוא גם משפט האב וזהו ה"יום חגנו" שמתגלה רק לאחר התקיעות. ויהי רצון שנזכה לשנה טובה ומתוקה ולשנת גאולה וישועה בב"א.

כתפוח שפריו קודם לעליו (שבת פ"ח.), והנה בתוס' הקשו שאין רואין זאת בתפוחים ולכן מפרשים דהכוונה לאתרוג שנקרא ג"כ תפוח, ובטור מובא גירסא שאוכלים אתרוגים בראש השנה, ובהגהות בן ארי' יישב קושיית התוס' דבתפוח הנץ של הפרי קודם לעליו.

ועוד הקשו בתוס' דהפסוק (שיר השירים ב' ג') "כתפוח בעצי היער" קרי על השי"ת ולא נמשלו ישראל לתפוח, אלא השי"ת כביכול נמשל לתפוח, ואמר כ"ק אאזמו"ר זי"ע דמ"ש "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים" הכונה לעץ התפוח שנקרא על שם הפרי כמו (שם י"ג) "התאנה חנטה פגי" שהכונה לעץ התאנה, ולכן ישראל עצמן הם כדוגמת פרי התפוח כי נשמות ישראל הם חלק אלוקי ממעל כפירות התפוחים המחוכרים לאילן.

לפני תקיעת שופר יום ב' תשפ"ג

היצר נחשב כעקידה ממש, וממילא מצטרפים לזכותן של ישראל כל אותן התגברויות שעשו ישראל בדור אחרון, ישנם שזרקו כל מיני דברים שיכולים להפריד מהשי"ת ח"ו וישנם שהתגברו מעיקרא שלא לגעת בשום דבר שיכול להפריד אותם מהשי"ת כל אלו נחשבים לעקידה ועולין לזכותן של ישראל, ומכח עקידת יצחק יש ליהודי כח למסור נפשו עקדה"ש ולהכניע את יצרו על קדושת השם, ובשעת התקיעות שמתעוררת זכות העקידה נכנס כח תשובה

בתקיעת שופר מעוררין זכות עקידת יצחק שנעקד ע"ג המזבח, ונכלל בזה זכותן של ישראל קדושים שבכל הדורות מסרו נפשם על קדושת שמו ית' ומסרו למות נפשם ולא חסו על בניהם ועקדו אותם כקרבת לזמן לא יצאו לשמד ח"ו.

אכן הכתוב אומר (בראשית כ"ב י"ג) "הנה איל אחר נאחז בסבך" ואיתא בספד"ק דהכתוב מרמז שישנו איל נוסף שהוא מכפר כמו אילו של יצחק, והוא כאשר האדם נאחז בסבך ע"י ניסיונות היצר כי כל אתכפיא נגד

שנדחו ותעו בדרך לא נכונה והשי"ת מבשרם שישובו בנים לגבולות הקדושה, ומבקשים שע"י תקיעת שופר יתעורר שופר עליון ויתעוררו רגשי תשובה בלבבות אחים תועים "וישמעו רחוקים ויבואו ויתנו לך כתר מלוכה".

בלבבות ישראל להתחרט על העבר ולקבל ע"ע מכאן ולהבא לחיות כמו יהודי.

ובהפטרה קראנו כי רחל אמנו מבכה על בני' כי אינם, ונכללות בזה הבכיות והדמעות של אמהות על בניהם

נעילת החג תשפ"ג

אכן מכיון שזכינו לטעום מנועם קרבת אלוקים כי טוב אנו מבקשים שנזכה להשאר קרובים אליו יתברך, ואע"פ שאין שייך להישאר במדריגת ר"ה ויוה"כ במשך כל השנה כולה מ"מ מבקשים שלכל הפחות נזכה "לבקר בהיכלו", וכן אנו אומרים (תהילים כ"ד ג') "מי יעלה בהר ד' ומי יקום במקום קדשו" שאע"פ שא"א להשאר בהר ד' כל השנה, מכל מקום אנו מבקשים שישאר רושם חזק מימים אלו עד שנשאר עומדים במקום קדוש וטהור כל השנה כולה.

"ד' אורי וישעי" (תהילים כ"ז א') ארז"ל (ויקרא רבא כ"א ד') "אורי בראש השנה וישעי ביוה"כ", בראש השנה נעשה מוחו של האדם מואר באור חדש לדעת שכל חיי עוה"ז הם הבל הבלים ואין לנו שום חיים אמיתיים אלא "וחי בהם", ולכן אין מקום ליראה ולפחד משום דבר "ממי אירא" ו"ממי אפחד", רק על דבר אחד יש לדאוג ולבקש "אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתי בבית ד' כל ימי חיי לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו".

והנה איתא בשער היחוד והאמונה לבעל התניא זי"ע (פרק ז') כי תכלית בריאת העולם היא בשביל התגלות מלכותו ד"אין מלך בלא עם", ופירוש "עם" הוא מלשון גחלים עוממות והיינו משל לדברים נפרדים זרים ורחוקים ממעלת המלך, כי גם אילו היו למלך בנים רבים מאוד לא שייך שם מלוכה עליהם וכן אפילו על שרים לבדם רק ברוב עם דוקא הדרת מלך, כי רצונו ית"ש שתתגלה מלכותו במקום שנראה מוסתר ונפרד ממלכותו ית' עש"ב, ולפ"ז מה שיש לנו ניסיונות והסתרות זהו לצורך גילוי מלכותו אפילו בתוך בחינת גחלים עוממות.

כי בראש השנה הטעימנו השי"ת מנועמו, כי תפילה אחת נשתיירה לנו מהתפילות של שנים קדמוניות והיא התפילה של ראש השנה ויוה"כ שבה זוכים ישראל לעמוד לפני המלך ולשפוך שיח לפניו ית', ובזכות התקיעות הרי אנו כעומדים בקדש הקדשים לפני ולפנים. ובאמת בכל תפילה הי' צריך לכוון כאילו עומדים בקודש הקדשים וכדאיתא בשו"ע, אולם בראש השנה בזכות תקיעות שופר ישנה אפשרות אף להרגיש מעט מזה, ולכן מאריכים ישראל בתפילות אלו ושופכים בהם דמעות כמים.

והנה מיום ראש השנה אנו ממשיכים יראת שמים למשך כל השנה, כי בתפילות ראש השנה ביקשנו "ובכן תן פחדך וכו' על כל מעשיך וכו' ויראוך כל המעשים וכו'", ובראש ובראשונה אנו מבקשים שנזכה אנו ליראה ולפחד מהשי"ת, ואין לך נועם ומתיקות יותר מליראה את השי"ת וע"י היראה זוכים "לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו", כי יראת שמים אינה כמורא בשר ושם שמביא לידי ריחוק אלא כמ"ש דוד המלך ע"ה אני שמחתי מתוך יראתי, וכמ"ש רבינו יונה (רפ"ה דברכות) שיראת שמים מביא לידי דביקות וקרבת אלוקים. ובשעת הבריאה הי' העולם רופף ועמדו מגערתו וכמ"ש (תהילים ע"ו ט) "ארץ יראה ושקטה" כי היראה היא היסוד שעליו עומדת הבריאה, ואע"פ שבאזה"ח הק' (פ' בראשית) כתב דהעולם עומד במסמרות אהבתו ית"ש מ"מ ידוע מש"כ בספדה"ק דאין לך אהבה שלא תוקדם אליה היראה, נמצא שבעת הבריאה נתייצב העולם מחמת יראת שמים ולכן מראש השנה שבו נברא האדם אפשר לנו להמשיך יראת שמים על כל השנה.

והנה עומדים אנו במוצאי שביעית שבו שמטו בני ישראל את נחלתם ושמטו את חובתיהם, וגם השי"ת שמקיים את מצות התורה קיים בנו "ואת אשר יהי' את אחיך תשמט ידיך", וכאשר ישראל נקיים מחובות זו העת נכונה ומסוגלת לגאולה. ויהי רצון שנזכה לשנת גאולה וישועה מתוך רחמים וחסדים טובים אכי"ר.

אמנם אין די להיות בבחינת עבד שהוא כמו גחלים עוממות אלא צריך להיות גם בבחינת בן וכמו שאומרים בתפילת ר"ה "אם כבנים אם כעבדים", והרה"ק רבי שלמה מקרלין זי"ע אמר שעיקר התגברות היצר היא להשכיח מאיתנו שאנחנו בני מלכים, וזה נרמז בתפלת ר"ה (פייט ליוצר אור) "כלה אל תעש לשארית בני מלך" שלא יכלו מאיתנו מה שנשאר לנו שארית הרגשי קודש שאנו בני מלך, "לכן אתאנו לך מלכנו מלך" שביום זה נוכל לחזק בקרבנו את הידיעה שאנו בני מלך ועלינו להתנהג כראוי לבני מלך. וממנו ניקח לעבוד את ד' בכל השנה כולה,

ומבקשים אנו (כפיוט הנ"ל) "ענותם בל תיבו לזן במקום עלו וירדו מלאכי מלך" שיעקב אבינו תיקן אז תפילת ערבית לזמני הגלות החשוכים, ובזכותו יש לנו חיזוק גם בעקבתא דמשיחא בתוקף חושך הגלות ולכן לא יבנה השי"ת את ענות דור אחרון, וכמ"ש (תהילים ק"ב י"ח) "פנה אל תפילת הערער ולא בזה את תפלתם תכתב זאת לדור אחרון", וכמ"ש במדרש (ויקרא רבא ל' ג) שמרמז לדור אחרון שאין לו מלך ונביא וגם אין לו האפשרות לכזין לבו כראוי בתפילתו ורק בימים נוראים אלו זוכים הם לשפוך ליבם לפני המלך, וכל זה יקר מאוד לפני השי"ת ואינו מבזה את תפלתם היקרה הזאת, וכל זאת בזכות יעקב אבינו ע"ה שתיקן תפלת ערבית לדור אחרון כלומר שגם בעת החושך, תהי' תפלתם ערבה ומתוקה לשוכן מרום.

אמרים יקרים

ראוי להגיע לר"ה בקבלה טובה של לימוד וסיום 'דף היומי משניות' ברשות מו"ח כקש"ת אדמו"ר משאץ שליט"א, ברשות המחותן הרה"צ ר' מרדכי טווערסקי שליט"א, וכבוד האדמו"רים והרבנים החשובים שליט"א, וברשות ה"חתן דומה למלך".

ב"ה זוכה אני להודות להשי"ת, "אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהללנו" (תהילים ק"ט ל'), זכינו לשמחת חתן, וזוכים אנו לשמחת בר מצוה, והקב"ה אינה לידינו שתהיה כאן שמחה משולשת, שאני גם זוכה לסיים כאן עכשיו ששה סדרי משנה.

מגלגלין זכות ע"י זכאי, לפני שנה הגיע לביתי מזכה הרבים הר"ר שמואל הלפרין שליט"א, והציע לי את הלימוד של "דף היומי משניות", שמתחילים מסכת ברכות בראש השנה, ומסיימים כל הש"ס משניות עד ראש השנה הבא, והאמת שאף פעם לא מסיימים, אלא תמיד ממשיכים הלאה ללמוד ולשנן עוד ועוד.

וכשמציעים כזו הצעה נפלאה לראש השנה, צריך להיות בעל לב אבן שלא 'לחטוף' מיד כזו הצעה, שהלא בראש השנה זקוקים לכל הרבה זכויות, ולכן מיד צריך לקבל כזו קבלה.

וצריך להודות לר' שמואל שהיה האמצעי להגיע לרגע זה, אינני יודע אם הייתי מגיע עתה ללמוד את כל המסכתות האלו, שאילו מסכתות שכמעט ולא מגיעים אליהם ללמוד אותם, ואפילו מי שלומד 'דף היומי' בבלי לא מגיע ללמוד את כל אותן המסכתות.

ובודאי צריך לקבל בסייעתא דשמיא, ללמוד זאת ביתר שאת ולחזור על הלימוד, אבל בתור התחלה זה בודאי טוב. השי"ת יעזור שנזכה באמת לשמחה משולשת, וכשנהיה קשורים עם התורה הק' על ידי זה נזכה לשמחה של קיימא, הן בשמחת הבר מצוה והן בשמחת החתן.

וראוי לעורר את הציבור, שאומנם זה נראה דבר קצת קשה לקבל קבלה של לימוד 'דף היומי משניות', אבל בפועל רואים שזה לא קשה בכלל, וסדר הלימוד מסודר באופן יפה ביותר, עם פירוש קל ובהיר, ומי שרוצה לא צריך להקדיש לכך הרבה זמן. ואומנם בודאי היה צריך להקדיש לכך הרבה זמן, אך אפילו אם לומדים זאת באופן הפשוט ביותר יש בזה מתיקות מיוחדת. ואפשר על ידי זה להתחיל את ראש השנה בקבלה טובה, בל"ג כמובן, ולהתחיל ללמוד 'דף היומי משניות' ולסיים בעז"ה מידי שנה בראש השנה כל הששה סדרי משנה באופן נח וקל.

ומי שיזכה ילמד יותר באיכות, ויתחזק בזה יותר ויותר כמו שצריך להיות, אבל לכה"פ ראוי להתחיל עם זה באופן הפשוט.

לחיים אלע יידן לחיים, השי"ת יעזור שמהשמחה יושפע כל מה דצריך. ועליי להודות לכל הציבור, הרי נתקן ברכת שהכל ברא לכבודו הנאספים, ויש גם הפשט הפשוט, שמודים לכל המשתתפים בשמחה שבוודאי הוסיפו ותרמו לשמחה הגדולה.

והן זה עתה הראה לי המחותן שליט"א **במהרש"א** (כתובות ח'). על הברכה "שמח תשמח רעים האהובים", שהכוונה לשובינים המשמחים החתן והכלה, דמכיון שיש מצוה לשמח חתן וכלה. נשאלת השאלה היאך עתה בעת הגלות ניתן לשמחם, הלא בשביל לשמח צריך שמחה, והן עתה ערבה כל שמחה, על כן מבקשים מהקב"ה "שמח תשמח רעים האהובים", לשמח את השובינים כדי שיוכלו לשמח את החתן והכלה.

א"כ כשמשמחים חתן וכלה נהיים עי"ז צינור של שמחה, ונהיים בשמחה גדולה. יעזור השי"ת שיהיה לכאו"א על מה להיות בשמחה בשלמות, ונזכה לשמחה הגדולה בגאולה השלמה בב"א.

(שמחת הש"ב להרב שלמה ראזענבוים שליט"א, ושמחת ה'בר-מצוה' להבה"ח אברהם ראזענבוים נ"ו, בשילוב מעמד סיום ש"ס משנית, - יום ה' פרשת כי תבא, אור לט"ו אלול תשפ"ג)

ניגון רחמים רבים הוא ע"ש מה שהבטיח הבעש"ט הק' זי"ע

היום היה יומא דהילולא של זקני הרה"ק ר' מיכל המגיד מזלאטשוב זי"ע. שמעתי שאתמול בלילה בעת אמירת הסליחות אצל גיסי הגה"צ ר"א אלימלך בידרמן שליט"א מלעלוב, הוא שורר את הניגון 'רחמים רבים' מהרה"ק הנ"ל. ניגון זה קרוי כך ע"ש שבזמן הסתלקותו של הבעש"ט הק' זי"ע, הוא ציוה שרק מי שמכיר את הניגון יכנס לחדר הק' וישוררו את הניגון. והוסיף ואמר, שבכל עת ובכל מקום ובכל מצב, כשיהודי ישורר ניגון זה ויתעורר בתשובה, הוא (הבעש"ט הק') יגיע אליו ויעורר עליו 'רחמים רבים'.

ואמנם בחב"ד מנגנים הניגון בתנועות הדומות לניגוני חב"ד, אך בציבור נהוג לשורר כפי המקובל בזוועיהל. והבעל התניא זי"ע אמר, באחת הפעמים שהגיע המגיד מזלאטשוב לעיירה

מעזריטש, הוא ערך את שולחנו הטהור בנפרד מהמגיד זי"ע, והוא היה תלמידו של המגיד, אלא שרבו ציוה עליו לילך לשלוחנו של המגיד מזלאטשוב, ומתחילה כאב לו שנאלץ לעזוב את שוחנו הטהור של מורו ורבו המגיד, אלא שלאחר זמן ראה הוא כמה נכון היה הדבר בשבילו. והעיד ואמר, שאת עבודת הנגינה שלו, הוא קיבל אז מהמגיד מזלאטשוב זי"ע.

(יום ב' שבוע ראש השנה, אור לכ"ו אלול תשפ"ג)

בימינו כל אחד הוא כש"צ המחוייב להתכונן כראוי לתפילות ר"ה

היום כבר ג' ימים קודם ראש השנה, וכבר לכל הדעות ברור ומוכרח שצריכים להתעורר בתשובה. ואמנם בהלכה (מג"א או"ח סי' תקפ"א סק"ט) מובא ש'שליח ציבור' צריך להתכונן ג' ימים, אלא שכבר כתב ע"ז החת"ס זי"ע (דרשות ח"ב עמוד שני) שבזמנינו שכל אחד מתפלל בעצמו מתוך המחזור, הרי כל אחד הוא בבחי' 'שליח ציבור'. ואין לנו לסמוך על השליח ציבור, כי בעוה"ר בדורות האחרונים "אנשי אמנה אבדו" ומפגיע אין בעדינו", אלא כל אחד יכין עצמו ג' ימים לפני ראש השנה לשפוך שיחו לפני קונו.

(יום ג' שבוע ראש השנה, אור לכ"ז אלול תשפ"ג)

בחודש תשרי יש מתיקות גדולה של קרבת ה', גם בתוך פחד הדין

לאחר שניגנו "אחת שאלתי": פותחים בכבוד אכסניה, הבחורים יושבים ולומדים כאן בכזה מקום חשוב כמו היישוב קוממיות. עה"פ (ויקרא כ"ו י"ג) "ואולך אתכם קוממיות", מפרש רש"י ז"ל, "בקומה זקופה". דהנה מה החילוק בין אדם לבהמה, שהבהמה הולכת וראשה כפוף כלפי מטה, והאדם הולך בקומה זקופה וראשו כלפי מעלה. אמנם כתוב (קידושין ל"א.) שאסור לילך בקומה זקופה, מפני שנראה ח"ו כדוחק רגלי השכינה, אלא כאן מדובר על סוג אחר של קומה זקופה, היינו שהראש מכוון כלפי מעלה אל הקב"ה. וכשיושבים ולומדים בהתמדה וזוכרים שהתכלית היא להתקרב אל הרבש"ע, זה גם בחי' של קומה זקופה הראויה והנכונה.

וכעת שמנגנים את הפס' (תהילים כ"ד) "אחת שאלתי מאת ה' כל ימי חיי, שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו", יש עניין של "שבתי בבית ה' כל ימי חיי", לשבת כל הזמן בבית ה'. אך עם כל זה לא לאבד ח"ו את ההתחדשות, ולהישאר כל הזמן בבחי' של "לבקר בהיכלו", להיות כמו אורח שהגיע למקום מיוחד בפעם הראשונה, שכולו מלא התפעלות מכל אשר רואות עיניו.

וזה נעשה בכח התורה, שהתורה נותנת התחדשות, "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", וכל שנה כשמגיעים ההייליגע טעג, ומרגישים התחדשות מחדש, ומרגישים את הקרבת אלוקים שההייליגע טעג מביאים.

אמנם יש כאלה שיש להם לפעמים מעט פחד מההייליגע טעג, ומעדיפים להיות כבר בשמחת בית השואבה שזה נעשה עם גישמאק, אבל ראש השנה ואמירת הסליחות, עושים מעט לחץ לחלק מהאנשים. אבל האמת היא שזה לא כך, שאלו הימים הינם מאוד מאוד מתוקים, שזה חודש הטובל בדבש מתחילה ועד סוף, חודש מתוק מאוד, חודש של קרבת אלוקים. ונכון שבתחילת החודש יש יותר בחי' של פחד ובסופו יותר בחי' של שמחה, אבל המתיקות של קרבת אלוקים שיש בחודש היא מתחילתו ועד סופו.

עיקר מהות ראש השנה היא קבלת מלכותו ית', ולא לעבור על דבריו

לאחר שניגנו "ד'באשעפער בעט זיך ביי אונז שובו": זה כבר ויכוח ישן, שהרבש"ע מבקש מאיתנו "שובו אלי ואשובה אליכם", ואנחנו מבקשים אצל הבורא, "השיבנו ה' אליך ונשובה". יש ניגון מהרה"ק הזיידע משפאלי זי"ע, על המילים "קול ביער אנוכי שומע, אב על בנים קורא", יש את המילים בידידש ובשפות נוספות. ושם בניגון הזיידע משפאלי מדבר על הנקודה שהאבא מחפש את בניו ומבקש מהם, "חזרו לביתי", והילד זועק שהוא רוצה לחזור לבית האב, איך אינו יכול לעשות כן, כי יש שומר שעומד בפתח הבית ולא נותן לו להיכנס פנימה. ואנחנו מבקשים מהקב"ה, שהלא אצלו אין שום מניעה וקושי להחזירנו אליו, "תעיתי כשה אובד בקש עבדך" (תהילים קי"ט קע"ו), שאנו כמו הכבשה שאבדה מן העדר, ואצל הקב"ה בניקל הוא להחזירה, אבל לנו אין הדבר בניקל כל כך.

וכשמגיע חודש אלול זה מצב של "אני לדודי ודודי לי", הרבש"ע נתן לנו "ימי רצון", ופירושו ימי רצון לעילא וימי רצון לתתא. שהרבש"ע רוצה מאוד מאוד שבניו יחזרו אליו, ולכן הוא נותן

בבניו רצון חזק ביותר לחזור אליו. וכשיש מצב של "אני לדודי" נהיה לאחר מכן "ודודי לי", שהשי"ת פונה אלינו. וכן הוא בכל חודש אלול שיש התעוררות גדולה אצל בני ישראל לחפש את הקב"ה. וזה מתחזק והולך, זה מתחיל בימי חודש אלול, שתוקעים בשופר ואומרים תהילים ומתעוררים יותר ויותר, וכבר תיכף נתחיל גם לומר 'סליחות' שהתעוררות מתחזקת עוד, ולאחמ"כ מגיע ראש השנה, שאז יש את ההתעוררות והקרבת ה' הגדולים ביותר ששייך.

משל למה הדבר דומה, שהיה בן מלך שהיה לו משפט לפי שהוא חטא והיה צריך לדונו ככל אחד אחר, והמלך אביו של החוטא הוא גם השופט, ואין לו ברירה שחייב לדון את בנו שחטא. אך היות והוא אביו והוא אוהב את בנו ביותר, לכך נתן הוא עצה לבנו להתכונן למשפט כמו שצריך, ושבאמצע המשפט יוציא בנו צופר מיוחד שבכוחו לבלבל לחלוטין את הקטיגור, וגם שצופר זה יעורר אהבה גדולה ביותר של המלך על בנו. ולמה זה מעורר אהבה כ"כ גדולה זה משום שהצופר מעורר כל מיני זכויות מהעבר ויש לו כח גדול. וזה העצה של המלך לבנו, שייקח את הצופר שהוא השופר, ואחרי שבמשפט הוא יבלבל את הקטגורים, יתן המלך לבנו עוד כמה ימים שבהם יתחרט על שחטא מכל וכל, ולאחר מכן ידונו שוב פעם, אלא שאז כבר יוכל למחוק את חטאיו לגמרי, שזה קורה כבר ביום כיפור.

וזו מתיקות גדולה שאין לתאר, ולא ניתן להבין כזו קרבת אלוקים, שהרבוש"ע מגלה לנו מראש את הדרך לזכות במשפט, שהרבוש"ע אומר לנו ומבקש מאיתנו, רק דבר אחד הוא מבקש, שובו אליי. וזה מהותו של ראש השנה, שחוזרים בחזרה אל הקב"ה, והקב"ה אומר לנו, שאם אנו חוזרים אליו הוא כבר יסדר לנו כל הדאגות והצרכים שלנו, העיקר שיחזרו אליו.

כולם יודעים שעיקר ראש השנה היא המלכת ה' יתברך, אמנם צריך להבין היאך ממליכים אותו, האם על ידי שצועקים "המלך" או שאר דברים, על אף שהם נכונים והם מסייעים להמלכה אין הם עיקר ההמלכה, אלא המלכה היא פשוט לקבל עול מלכות שמים, ולהיות עבדי המלך.

והחפץ חיים זי"ע היה ממשיל דבר זה, שפעם היה מלך שנסע לבקר בכל מיני מקומות רחוקים שאינם מכירים אפילו את מלכותו, וזו בכדי שאכן כל בני הממלכה יכירו ויקבלו את מלכותו. ובכל מקום שהמלך היה מגיע, היו מכינים לכבודו קבלת פנים מכובדת, כל אחד השתדל ככל יכולתו, בעלי המנגנים הכינו ניגונים מיוחדים, בעלי דרשנים הכינו דרשות מיוחדות בשבח המלך וכן הלאה.

עד שהתעתד המלך להגיע לעיר רחוקה ונידחת במיוחד, שכל תושביה היו פשוטים בתכלית, והם היו נוהגים שאם מגיעה עגלה עם אנשים זרים לעירם, הם היו רוגמים אותם במיני ירקות ומאכל.

ועבדי המלך חששו מכך שאף כשהמלך יבוא, והם אינם מכירים אותו, ובחוסר דעתם אף על המלך הם יזרקו עליו שאר ירקות כמנהגם הקבוע.

ולכך הקדימו עבדי המלך והלכו לעיר הזו, והסבירו להם שלא אמורה להגיע רק עגלה אחת, אלא שיירה גדולה ביותר של עגלות גדולות ומפוארות. ומשמעו זאת האנשים, אמרו מיד שאם כך הם צריכים להתכונן במיוחד עם כמות גדולה של מיני מאכל. ומיד הסבירו להם עבדי המלך מיהו המלך ומיהי חשיבותו, שהמלך הוא מנהיג את כל המדינה, וכל מה שקורה כאן הכל בזכותו ומכוחו. ולכן ביקשו עבדי המלך מהאנשים, אינכם צריכים לכבד את המלך במיני נגינה ודרשות מיוחדות, אלא כל שעליכם לעשות הוא לכה"פ לא לזרוק עליו מיני מאכל ולבזות את שיירת המלך.

ואכן הגיע המלך לאותה העיר, וכל אנשי העיר הביטו מהחלונות, ואכן איש לא זרק מאומה על המלך ופמלייתו. והמלך התפלא ושאל את יועציו, וכי בני עיר זו לא הכינו מאומה לכבודי, ענו לו השרים והיועצים שהם עשו למענו מעל ומעבר, בכך שהם התאמצו ביותר לשנות את מנהגם וטבעם, ועל אף הקושי הגדול בשינוי הטבע, הם התאצמו ולא זרקו מאומה. וכששמע המלך נענה ואמר שאכן זה הדבר הגדול ביותר, שבכך הם ממש המליכו אותי עליהם.

וזה פירוש הפס' (תהילים קי"ט ג') "אף לא פעלו עולה בדרכי הלכו", שמה שיהודי מתאמץ ביותר לשנות את טבעו ולא לחטוא, הוא הדבר הראשון והמרכזי בהמלכת השי"ת. יש כאלה החושבים שצריך להתכונן ל'מלכיות' בכל מיני דברים נשגבים, ושוכחים הם שהדבר הראשון בהמלכה הוא לא לצער ח"ו את המלך, שלא להפסיד זמן קרי"ש, לא לדבר מה שאסור לדבר ולא להסתכל היכן שאסור. וזה הדבר הראשון בהמלכה, וכל השאר הוא המשך והתקדמות של דבר זה.

והמתיקות של יום ראש השנה, היא הקירבת אלוקים בזמן שהאב פוגש את בנו, ואמנם אינו מוחל עוונותיהם בשלימות כיון שיש עדיין את יום כיפור, אבל ביום זה הקב"ה עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. "אשרי העם יודעי תרועה" (תהילים פ"ט ט"ז), "אשרי העם שיודעים לרצות את בוראם", ועם מה "בתרועה", עם הקרעכ"ץ של הלב נשבר גנוחי גניח ויילולי ליליל, עם חרטה גדול מאוד, וכך פועלים להמתיק את הכל מכח מתיקותו של יום ראש השנה.

כשמתפלל כיאות לפני המלך בר"ה, בכוחו לזכות כך לכל השנה

לאחר שניגנו "ולבבו יבין": "אתם ניצבים היום לפני ה' אלוקים" (דברים כ"ט ט), כתוב בספה"ק באר מים חיים ועו"ס, שפס' זה מרמז על ראש השנה, שאז עומדים לפני ה'. ובתפילות של ראש

השנה מרגישים ביותר שעומדים "לפני ה'", אמנם למעשה בכל תפילה בכל ימות השנה צריך להרגיש ולזכור שעומדים לפני ה', ואם ח"ו לא זוכרים זאת יכול להיות שלא יוצאים ידי חובת תפילה [ע"י חידושי הגר"ח – סטענסי"ל בתחילת הספר]. ונושא זה הוא אכן נידון הלכתי בפוסקים, שעל אף שלכאורה לא יוצאים ידי חובת שמו"ע אם לא זוכרים שעומדים לפני ה', אלא שיש לימוד זכות על הדורות האחרונים, שאין בכוחם לכוון המח והלב בתמידות שעומדים כעת לפני ה', אלא די בדיעה הכללית שתפילה הוא זמן שעומדים לפני ה', והראיה שאיש לא מדבר עם חברו באמצע שמו"ע, היות וזוכר הוא שעומד לפני ה'. אמנם במחשבתו יכול האדם להפליג עד לדנציג, אך בהכרתו הכללית הוא עומד הוא לפני ה' ודי בכך, וזו מליצה טובה.

אבל בראש השנה זה חייב להיות אחרת. מסתמא כל בחור כשהוא נזכר בתפילות ראש השנה, זוכר הוא שאין זו תפילה רגילה של כל השנה, לפי שעומדים בהתעוררות גדולה, וחשים ביותר את זה שעומדים לפני ה', כל אחד לפי מעלתו אבל כולם חשים זאת. היות וזמן של ראש השנה הוא כל כך גבוה, וכל אחד יודע שזה זמן שבו שלושה ספרים נפתחים, ויש מסביב הרבה דברים המסייעים לזכור, שכעת זה הוא זמן שמרגישים בו שעומדים לפני ה'.

והימים שנותרו בחודש אלול הם הכנה לתפילות השמו"ע של חודש תשרי, וכמו שידוע מצדיקים שכמו שלפני כל תפילה רגילה לפני שמו"ע, כתוב "לעולם יפתח אדם בשכחו של מקום ואחר כך יתפלל", הרי שצריך להתכונן לכל תפילה, וימי חודש אלול הם הכנה לתפילות חודש תשרי, להתכונן לעמוד כראוי לפני ה'.

כתוב באגרת הקודש, על מה שכתוב בחז"ל שבזמן תפילה צריך אדם לחוש "כאילו הוא עומד לפני המלך", והקשה **בעל התניא זי"ע**, מה פירוש שכתבו "כאילו", הרי בזמן התפילה הוא עומד ממש לפני המלך. וביאר שהכונה היא לאנשים שאין בכוחם אכן לחוש ולהרגיש שעומדים לפני המלך, אבל גם הם במדרגתם צריכים לנהוג לכה"פ "כאילו" הם עומדים לפני המלך, שלפחות החיצוניות תיראה כך על אף אינו חש זאת בפנימיות. ועורר שם בעל התניא במכתבו, שאלו שח"ו מדברים באמצע התפילה או שאר דברים כגון אלו, הרי שבכך הם מאבדים אפילו את הדרגה הנמוכה של "כאילו" עומד לפני מלך, וכל זה הוא רק בשמו"ע של ימות השנה.

ובשמו"ע של ראש השנה זה צריך להיות אחרת לגמרי, שכתוב **במדרש** (ויקרא רבא ל' ג') עה"פ (תהלים ק"ב י"ח), "פנה אל תפילת הערער ולא בזה את תפילתם תכתב זאת לדור אחרון", ולכאורה מה הדגיש כאן דוד המלך שזה דוקא לדור אחרון. אלא מבאר המדרש היינו בדור אחרון שאין

להם את הזכיה האמיתית להתפלל לפני השי"ת כמו שצריכה להיות תפילה, ונשארו להם רק התפילות של ראש השנה ויו"כ, שאז הם כן מצליחים לכוון כראוי ולעמוד לפני המלך. וביקש דוד המלך לפני השי"ת שלא יבזה אותה התפילה, שעל אף שכל השנה לא מכוונים כראוי, ואולי מצליחים לכוון בברכה ראשונה, או מתאמצים חזק בברכת 'מודים' או קצת מתאמצים במקומות אחרים, ובר"ה מגיעים כ'מחותנים' חשובים ומכוונים בתפילה, שלכאורה מה המעלה שביום כזה שכל אחד רועד בתפילת "ונתנה תוקף קדושת היום", ויודע שכל עתידו תלוי בו, שהוא מכוין בתפילתו, וכי היכן היינו בכל התפילות שבכל השנה. וכשאלת המלך (גיטין נ"ו.), "אי מלכא אנא, עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי".

וע"ז אומר המדרש, שלמרות כל זאת מי שיתאמץ בדור אחרון לכוון כראוי לכה"פ בראש השנה, הרי שדבר זה הוא חשוב ביותר. וכמו שראש השנה משפיע על כל השנה, שראש השנה הוא המח של כל השנה, וכמו שלא ישנים בראש השנה כי זה משפיע על כל השנה, הרי שאם זוכה לעמוד בראש השנה לפני המלך כמו שצריך, זה משפיע על כל התפילות של כל השנה הבאה, שיהיה להם שייכות לעניין של לעמוד כיאות לפני המלך. וזה הפי' "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם", שזה משפיע על התפילות של כל השנה שיהיו כראוי כעומדים לפני המלך.

(חלק משיחת הכנה לר"ה בישיבת בעלזא בקוממיות,

יום ד' נצבים וילך, אור לכ"א אלול תשפ"ג)

